

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæst. I. De Tentatione Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

DISTINCTIO III.

De Vitijs Religioni oppositis per defectum.

QUÆSTIO I.

De Tentatione Dei.

1. **U**T patet ex dictis *Distinct. preced. num. 1.* alia Vicia opponuntur Religioni per excessum, alia per defectum; Vis itaque hæctenus prioribus, pergendum ad posteriora, quorum omnium genus est *Irreligiositas*, quæ est defectus cultus Deo debiti. Porro sub *Irreligiositate*, tanquam specie sub suo genere, continentur Tentatio Dei, Sacrilegium, Simonia, Blasphemia, Perjurium, atque violatio Voti; de quorum quatuor prioribus in præsentis *Distinctio*, de alijs duobus in sequenti *Tractatu* dicetur. Et quidem, ordiendo à materia præsentis *Quæstionis*;

Irreligiositas, quid, & quæ vitia sub se continentur?

Tentatio alia probationis,

Alia seductionis.

Tentatio Dei, quid?

2. Tentatio generatim, est dictum, vel factum, ad capiendum de aliquo experimentum, ut sciatur, quantæ sit potentia, prudentia, scientia, & hujusmodi. Et hæc dicitur *Tentatio probationis*, seu experimenti: quo modo Deus dicitur tentasse Abraham, Job, Tobiam, & alios Sanctos, dum immisis adversitatibus eorum obedientiam, patientiam, atque in alijs virtutibus constantiam experiri voluit. Est & alia, quæ dicitur *Tentatio seductionis*, seu inductionis ad peccatum: quo modo diabolus tentat homines, dum eos ad malum seu peccatum incitat. In proposito sumitur Tentatio priori modo, & quidem in malam partem, quatenus nimirum homo iniquè tentat Deum, volens aliquam ejus perfectionem experiri: de qua loquendo, sic

3. **CONCL. I.** *Tentatio Dei* est actus Religioni oppositus, quo quis absque justa causa dicit, aut facit aliquid, ad capiendum experimentum de Divina quapiam perfectione; utputà de Potentia, Sapientia, Justitia, alijsve Dei Attributis. Ita Herincx *disp. 8. de Relig. quæst. 1.* Lessius, estque in re communis. Dicitur, *actus Religioni oppositus*: quia est quædam Dei irreverentia, velle de per-

perfectionibus ejus experimentum sumere absque justa causa, & relictis medijs ordinarijs à Deo institutis. Et additur, *absque justa causa*; quia si talis adit, non erit Tentatio: ut si fiat ex Divino instinctu, vel si quis habeat Donum miraculorum, aut sanitarum; vel si honor Dei, atque defensio Religionis postulet aliquod opus, ad quod tale experimentum est necessarium. Porro per experimentum Divinae perfectionis, intelligitur omne extraordinarium opus, vel auxilium Dei supra communem rerum ordinem praestandum, quo Divina Potentia, Sapientia, Justitia &c. quasi experientia ipsa cognoscatur.

4. CONCL. II. Tentatio Dei potest fieri dupliciter, expressè ^{Est duplex;} scilicet, vel interpretativè. Ita communis. Et quidem Tentatio ^{expressa & interpretativa.} Dei expressa tunc accidit, quando aliquid fit directè eâ intentione, ut experimentum capiatur de quadam Dei perfectione; ut si te proicias in puteum, experturus, an Deus te sinat submergi, vel an possit te salvare. Interpretativa tentatio Dei contingit, quando quis non intendit explicite tale experimentum de Divina perfectione, facit tamen aliquid ob finem alium, quod ex se requirit extraordinarium Dei auxilium, illudque temerè exspectat: ut si quis totâ Quadragesimâ velit cibo & potu abstinere ad Christi exemplum, persuasus, Deum vires praebiturum (nisi id fieret ex speciali instinctu Divino) aut si alicui alteri periculo absque necessitate se committat, à quo sine extraordinario auxilio Dei, quod temerè exspectat, liberari nequit. Huc etiam pertinent Purgationes vulgares, de quibus *num. 6.*

5. CONCL. III. Tentatio Dei, prout fit absque justa causa, regulariter loquendo, atque ex suo genere, est peccatum mortale. Ita Doctores communiter. Ratio est: tum quia adversatur excellentissimæ inter Morales Virtuti Religionis, & consequenter ex suo genere est peccatum mortale. Tum quia vel tentando Deum quis est incredulus, aut dubius de aliqua ipsius perfectione, & consequenter praeter malitiam Infidelitatis irrogat Deo gravissimam injuriam; prout fecerunt olim perfidi Judæi, de quibus dicitur Psalm. 77. *Tentaverunt Deum in cordibus suis, dicentes: Numquid & panem poterit dare, aut parare mensam in deserto?* Vel tentans petit à Deo auxilium extraordinarium sine justa causa, quod arguit gravem audaciam, sicque irreverentiam erga Majestatem Divinam, quæ Ter sanctè, simulque humiliter ac reverentialiter est tractanda: atque insuper est istud contra sapientissimam Dei ordinationem, qua voluit servari ordinem

naturalem, neque absque necessitate eundem invertendum statuit. Unde Christus dæmoni, præcipitum è Templi pinnaculo, unde tamen per scalas descendere poterat, suggerenti respondit: *Matth. 4. Scriptum est: Non tentabis Dominum Deum tuum.*

Purgationes
vulgares
sunt prohi-
bitæ.

6. Hinc mortaliter peccaminosa est omnis illa Tentatio, qua tentans Deum, absque alia necessitate committit se aperto periculo vitæ; utputà projiciendo se in ignem, aut præcipitando ex turri, interim putans, Deum esse ipsum salvaturum. Huc etiam spectant *Purgationes vulgares* (sic dictæ, quòd nullo jure, sed populari inventionem, & fabricante sunt omnino sicut invidia, c. *Mennam. 2. q. 5.*) quales olim fieri consueverant ferventis sive frigida aquæ, ignitique ferri contactu, & hujusmodi, in quibus expectabatur incolumitas à Deo extraordinariè præstantia innocenti; quæ meritò reprobantur à Jure Canonico *cit. c. Mennam. & e. Omnibus. & c. Consulisti. 2. q. 5.* Item Purgationes, quæ duello fiunt, in quo expectatur, ut Deus tueatur partem innocentem; quod itidem damnatur *can. Monomachiam. 2. q. 5. & cap. 1. ac seqq. de Purgat. vulgari;* & in Concilio Trid. *Sess. 25. cap. 29. de Reform.*

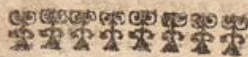
Solvitur in-
stantia.

7. Nec obstat, quòd Deus olim videatur quandoque hujusmodi Purgationibus miraculo favisse. Resp. enim, id factum esse vel ob simplicitatem illius sæculi, atque antequàm tales Purgationes fuerunt publicè ab Ecclesia damnatæ: vel quia innocentes suspecti ad eas adhibendas cogebantur. Lessius *lib. 2. cap. 13. num. 4.* Quandoque tamen effectus non respondebat, de quo refertur insigne exemplum *cap. 2. de Purgat. vulgari.*

Tentatio
Dei per ac-
cidens potest
esse venia-
lis.

8. Dicitur nihilominus in Conclusionem, regulariter loquendo, ad denotandum, quòd Tentatio Dei aliquando per accidens possit esse peccatum veniale. Et hoc contingit vel ratione inconsiderationis, aut ignorantia non crassa; vel ratione parvitatis materiæ, aut periculi; ut quando quis levi morbo affectus, vanè sperat sanitatem à Deo relictis medijs ordinarijs.

Bonacina cit. disp. 3. quest. 9. num. 6.
& alij.

QUE.